mindenki néz, senki se lát,
idézgetik a Bibliát,
s mit én látok, olyat nem látnak,

tekintetük üldöz hiába,
terelj vissza örök vakságba,
a semmit látó nemtudásba

Tamás Kincső

LILA HAJTŰ

(REGÉNYRÉSZLET)

Nyolcasok

Tamás Kincső (1982, Csíkszereda) gyógyszerésznek tanult Marosvásárhelyen, később Kolozsváron. Sepsiszentgyörgy közelében, a Baróti-hegység lábánál lakik. Kötetei: A Csináltpatak állatkertje (novellák, 2016), Módos asszony üres kézzel (regény, 2017).

Körbe küldi a téglalap alakú karámban. Ballag a szürke homokon, olykor a csizmája hegyét nézi, olykor a lovasát.

– El tudja indítani a lovat?

Gabriela eddig élvezte, hogy ringatja a ló. Szorosabbra veszi a gyeplőt, térdével megszorítja a nyerget, lábszárát elemeli, majd a csizmabelsőkkel határozottan az oldalához csap.

– Elég, ha sarokkal megszorítja! – kiált oda az edző.

Felhő lépésből lassú ügetésre vált.

Két kör bal száron. Aztán inti, átlósan közeledjen, jobbra fordítsa a lovat. Amikor látja, megy ez, szól, hogy álljon meg. A ló elé áll és mondja:

– Ne húzza a száját. Meghúzza, elengedi. Felhő tudja a dolgát. Ez egy. Kettő: vágtázott már életében?

A nő tétován csóválja a fejét.

– Igen vagy nem?

– Igen, de nem sokat – válaszolja bizonytalanul.

– A vágta kétütemű mozgás. Ha ügetésben sikerült a nyeregben maradnia, menni fog. Elindítja, egy kör lépés, három kört üget bal száron. Próbáljon kikönnyíteni! A lónak is jobb, magának is. Azt jelenti, hogy minden második lépésnél felemeli a fenekét a nyeregből. Ha lehet, éppen akkor, amikor a ló az ellenkező oldali mellső lábát lendíti, mint amilyen irányba halad, azaz a külső lábát. Külső mellső lábát. Világos? Ezt jól látja a nyeregből, a lapocka erőteljes mozgásából. Az átló után a sarkon beugratja vágtába. Adjon neki csizmát, ne sajnálja!

A nő bólint, indítja a lovat. Amíg lépésben halad, magában elismétli, amit hallott. Kissé oldalra dől, figyeli, melyik lábával lép a ló. A lapocka mutatja. Az első ügető körben kísérletez, ki-kiemelkedik a nyeregből, majd huppan egymás után többször, míg végre elkapja a ritmust. Valóban úgy a legkényelmesebb, amikor a ló külső lábát emeli. Az edző inti, hogy még egy plusz kör. A nő élvezi a sikert, szíve a torkában dobog, mert az átló következik. Vajon sikerül beugratnia a sarkon és fordítani egyszerre?

– Rajta! – kiáltja a férfi.

Igyekszik egyenesen tartani a lovat az átlóban, majd a karámhoz közeledve biztatja, a kanyarban megtolja csípőből, így látta ezt falun a csőszle-

gényektől, akik a nyári estéken a felvonulásra készültek. Most végre ő ül a nyeregben, nem vágyakozó kislányként ácsorog a kapuban, akit a nagymama óvva behúz a szoknyája mögé, amikor a lovasok előttük robognak el.

És Felhő beugrik. A nő kapaszkodik a szárakba, levágtázza a két kört. Máris fárad.

Az edző megállítja.

– A két gyeplőszárat úgy mozdítsa, mint az autó volánját. Nem egyiket húzzuk, hanem mindkettőt. Autót vezet, nem?

– De – mondja a nő kipirosodott arccal.

– Na, megy ez. Ügessen két kört bal száron, aztán jobbon – mondja a férfi és cigarettát húz elő a mellényzsebből.

Fél szemét behunyva figyeli, hogyan boldogul a nő. A tartása kiváló, sarok és kobak egy vonalban. „A sarkát nyomhatná lejjebb", gondolja a férfi, „de ez majd jön idővel." A hatéves, betanított, jól belovagolt kanca kecsesen, könnyedén mozog, szőre csillog a déli nap fényében. A nő nincs ötven kiló, combjai nem mutatnak vastagnak a nyeregszárnyakon. Két öklét szorosan egymás mellett tartja, hüvelykujja felfelé mutat, a gyeplőszár és az alkar a ló szájától a könyökig egy vonalat alkot, nem törik meg. Felüléskor elmagyarázta, hogyan tartsa kezében a szíjakat, hogy a fogás biztos legyen.

– A gyeplőszár a gyűrűs- és a kisujj között feszül, a hüvelyk- és mutatóujj között hagyja el a kezet. A szárakra nem támaszkodunk, nem kapaszkodunk a ló szájába. A gyeplő határozott, de nem durva kontaktust teremt a ló és a lovas között.

A nő fogása jó, a szártartás feszes, nem erőszakos. „A helyes ülés, a jó egyensúly tehetség és alkat kérdése", gondolja a férfi. „Ej, ha mindenkivel ilyen könnyű lenne..."

A karám bejáratához ballag, fogja a zárórudat, vállára emeli, a homokra rakja. Odainti a nőt.

– Ezt a rudat kerüli, amíg nem szólok. Próbáljon minél szabályosabb köröket leírni.

Eddigre a könnyített ügetés egészen jól megy. Azonban szűk körön tartani a lovat nem olyan egyszerű. Gabriela koncentrál, hogy ne az egyik szárat húzza.

– Amerre fordítja a lovat, azt a sarkát tolja előre, a heveder mellé, a másik lábat lazán engedje hátra. A lovat testsúlyból fordítjuk, nem kézből. És most léptessen át a rúdon, a végeken fordul. Nyolcast ír le. Érti?

A nő bólint. Nyolcasokat lovagol. Háta, dereka megizzadt, a nap egyre melegebb, a sál az arca előtt lobog. Zavaró. „Elég is lenne mára", gondolja. Szeme sarkából figyeli, ahogy az edző a pálya közepén akadályt épít. „Csak nem akar ugrattatni is?" A férfi az állványok közé két rudat rak X alakban. A közepe alig harminc centi magas.

– És most ugyanezt nagyban. Üget, nekihajtja, az akadály előtt szorítja térdből. Ha nem elég határozott, a ló kikerüli. Mert a ló mindig az egyszerűbb megoldást választja.

Az első kör nem sikerül, Felhő megtorpan a rudak előtt, megáll.

Csizmát az oldalába. Gabriela kikerüli az akadályt, üget egy kört, közben az jár a fejében, hogy nagyon leszállna már. A térde, combja fáradt, nincs szokva az erőltetett tartáshoz. Másodszorra sikerül átléptetni az akadályt. Kissé kibillen a nyeregben, de a lovon marad.

A férfi bólint.

– Léptesse le a lovat, négy kör! – kiált oda a lovasának.

Gabriela kiveszi lábát a kengyelből, lógatja. Pihen. Arcán mosoly.

Zsibbadtan száll le a pajta előtt.

– Elfáradt?

– El.

– Jó. Mikor jön még? – néz a nőre. – Jön még?

– Jövök.

– Izomláza lesz estére. Találkozunk jövő vasárnap tíz órakor. Megfelel?

A nő tekintetét a ragyogóan tiszta, kék égre emeli. Vasárnap. István, Istvánka. Mit szólnak, hogy ebédidőben lelép?

– Megfelel – vágja rá, mielőtt túlagyalná a dolgot. – Mennyivel tartozom?

Az edző barátságos árat mond. Hetente egyszer teljesen rendben van, gondolja a nő. Segít leszerelni a lovat. Felhő alig izzadt meg a nyereg alatt.

– Családja, gyereke? – kérdi a férfi, amíg a hevedert bontja.

– Van egy fiam. Férjem is.

– Maga tehetséges. Ha tud, jöjjön még. És ha úgy dönt, hogy jön, vásároljon nadrágot, cipőt, csepszet. És kobakot. Tudja, hol a lovasbolt? Az Ág utcában. Kesztyű sem árt.

A nő kiszáradt, rózsaszín ajkai mosolyra futnak. Nem is bírja összébb húzni, hazáig tart a boldogság. Egyenesen az anyósa házáig hajt, hogy a fiúnak elmesélje, hol járt. Egy óra, néz a karjára. „Még összeüthetek valamit ebédre."

A felszerelés

Három napig tart az izomláz. Nem csak comb- és fenéktájon, egész felsőtestében, hátában, karjában is. Minden székről felállás, elindulás, helyváltoztatás fáj. István a szeme sarkából figyeli megváltozott feleségét. Gabriela nem jajgat, nem tüntet. Hétfő reggel, miután a fiút lerakja az óvodában, Istvánt kiszolgálja reggelivel, kávéval, útnak engedi, pörgős ritmusú zenét rak, az asztal és a konyhapult közt kisterpeszbe áll és óvatosan csípőkörzést végez, majd néhány guggolást, nyújtást. Gép elé ül, hogy a be- és kimenő számlákat, nyugtákat rendezze. Övé István régiségboltjának előkönyvelése. A legapróbb félmozdulat is a vasárnapi lovaglást juttatja eszébe, figyelmét rövid percekre képes a képernyőre, a feladatra fordítani. Ami halasztható, halasztja. Közepes fazékba vizet rak főni, zöldséget pucol a leveshez. Francia hagymaleves lesz. István imádja a francia fogásokat. Utána tehéntúrós gombóc sok mazsolával. A mazsolát kibontja, forró vízzel felönti, hogy puhuljon. Répát pucol a leveshez. „A lovak szeretik a sárgarépát, valahol olvastam gyerekkoromban."

Kiteregeti a ruhákat. Hazaértére, az autó megtelik a ló szagával, a ruhákból dől a pajtaszag, azonnal gépbe rakja, ne váltson ki utálkozást a fiúkban. István és a fia gyomra kényes, nem bírják a nehéz ételeket, szagokat.

Odakint tíz fok fölött a tavasz. Megnyitja a teraszajtót. A bokszer rögtön megjelenik, lesi gazdája minden mozdulatát. A nő odalép, megpaskolja a fejét, beszél hozzá. Annyira jó kedve kerekedik, hogy a második kávé mellé rágyújt a konyhában. Lábát az asztal sarkára kalangyálja, úgy dohányzik a konyhaasztalnál. A laptopon új oldalakat nyit, mindenik a lovaglásról szól. Zárja az ablakokat a cukorbetegségről, diétákról, kezelésről. Anyjával naponta beszél telefonon, érdeklődik, hogyan alakul a vérnyomása, szedi-e a gyógyszereit, mennyit mutat a reggeli vércukormérés. Minden beszélgetéskor hozzáfűz valamit, amit éppen olvasott, hátha megfogan anyja fejében. „Két hét alatt profi hipochonder lettél", gondolja, miután lerakja a telefont. Az asszony szívesen részletezi, mi fáj, hogyan aludt, hogyan nem, hány gyógyszert szed és mikor. Gabriela nem mondja, hogy lovagol. A kérdésre, hogy „Ti jól vagytok-e?" tömören válaszol: Minden rendben.

Mielőtt a fiút kiveszi az óvodából, felkeresi a lovasboltot. Apró helyiség, a bejárati ajtó nyitásra, csukásra magas hangú rézcsengőbe botlik, ami hosszan szól, mint a ficánkoló csikók nyakában. Balról, az ajtó mellett állványon nyergek, a falon kantárok, színes kötőfékek. Piros, fekete és zöld nyeregalátétek átlátszó műanyagba csomagolva, hogy ne porosodjanak. A jobb oldali falon polcok, egymás mellé sorakoztatott kartondobozokban kefék. Gabriela nyolc különféle szőrű kefét számol. Zsírok, bőrápoló szerek, villanypásztor. Minden, ami sportlovagláshoz, lótartáshoz kellhet. Sarkantyúk, zablák, fáslik. Egy hosszúkás fémtárgyat a kezébe vesz, elképzelni sem tudja, mire való.

A bejárati ajtóval átellenben asztal, rajta kasszagép, az asztal mögött néhány lépcsőfok, majd üveges ajtó. Sokáig nézelődik. Sehol senki. A falon rámázott képek, fiatal, csinos lány talpig feketében, lóval. Minden fotón mosolyog.

Végre nyílik a fehér, üveges ajtó, alacsony termetű, sötétbarnára festett, szemüveges nő lép be, kezében ívpapírok. A bolt egy magánház utcai frontján kapott helyet, az asszony a lakásból érkezik. Rendezget az asztalon, odébb tolja a számológépet, közben odaszól:

– Jó napot kívánok! Miben segíthetek?

– Lovaglócsizmát szeretnék. Nadrágot, kesztyűt.

– Önnek? – méri végig tetőtől talpig a nőt szemrebbenés nélkül a boltos.

– Igen, nekem.

– Hol lovagol?

– A városi lovardában.

– Mironnál?

– Lehet – húzza lefelé szája sarkát Gabriela. Nem ismeri névről a tulajt.

– Egy kancsal, szemüveges, hangos alak?

– Az.

– A lányom is itt kezdte – fordul a csizmák felé a boltos. – Ő most Szentlászlón van – int a képekre a falon. – Hatéves korától lovagol.

– Díjugratás? – kérdi Gabriela.

– Meg díjlovaglás. Nemzetközi versenyekre jár. Hányas a lába?

– Harminchetes.

– Na, az most éppen nincs. Nyolcas lovaglócipőt tudok adni.

Magas szárú, fekete pár cipőt nyom a nő kezébe. Talpán szolid recék, sarok, elöl cipzár, bokában kétoldalt gumírozott.

– Ehhez csepsz jár – vesz le a polcról egy pár fekete, cipzárral ellátott téglalap alakú bőrt, alján dupla gumipantalló, másik végén kapocs. – Nem hordott még ilyet, igaz? – mondja a nő tétova arcát látván.

– Nem – rázza fejét a nő.

– Ide üljön, próbálja fel a cipőt. Télen nem baj, ha belemegy a vastag zokni.

Gabriela lassan ereszkedik a kerek, fonott tetejű székre, felhúzza bal lábra a fekete cipőt. Szép varrások rajta, orra hegyes, elegáns. A boltos nyújtja az egyik bőrdarabot. A nő forgatja, nézi, elölről vagy hátulról dugja a pantallóba a lábát.

– Várjon – mondja a boltos és a nő elé guggol.

Belebújtatja a cipő orrát a pantallóba. A csepsz szépen rásimul a fekete cipőre, takarja a nyelvet záró cipzárt, a gumírozást, csak a cipő orra látszik, haránt a szép varrás. Hátulra kerül a cipzár, a boltos gondosan aláiga-

zítja a nő szűk farmernadrágját. A kapocs kívülre. Gabriela feláll a székről, nézi a tükörben. Csodás. Mintha csizma lenne, csinosan idomul a lábszárhoz.

– Azért jobb, mert több mozgást enged a bokának, felvenni is könnyebb, mint a szűk csizmát, levenni is.

Jól mutat. Bár a cipőben kotyog a lába, megvásárol mindent, amit a boltos a kezébe ad. Fekete lovaglónadrágot bőr bevarrással a belső combon, fenéken, vékony, fehér kesztyűt, szürke, napellenzős kobakot fekete béléssel. Meg se moccan a fején.

A beszerzés örömétől megrészegülve ül kocsiba, a sok új holmit az anyósülésre halmozza. Legszívesebben a kávézóba hajtana, hátha találkozik ismerőssel, akinek elújságolhatja, hol járt, mit vásárolt. Az utastérben friss, festett bőrszag terjed.

– Anya, mi ez a szag? – kérdi a gyerek fintorogva.

– Anya bevásárolt lovagló felszerelésből – mosolyog a nő, s a visszapillantó tükörben figyeli a fiú arcát.

– Pfúj! És miért ilyen büdös?

„Az semmi, de mennyibe került", gondolja a nő. „Apád vajon mit szól hozzá."

A fiú elkéri, felpróbálja a szürke kobakot. Kiszálláskor kérdi, mit tegyen vele. Hagyd az autóban, mondja a nő.

Még mielőtt István hazajönne, gondot jelent, hova rakja, ahol nem megy a bőr szaga. A cipős szekrényben csinál helyet, a nadrágot a gardróbba viszi, a fehér kesztyűt a fekete szövetre helyezi. Röviden gyönyörködik benne, majd a házimunkához lát, minden rendben legyen, mire István hazaér.

Vasárnapok

Vasárnaptól vasárnapig él. Hét közben elvégzi a feladatait, bevásárol, főz, rendben tartja a házat, számlákat, kifizetéseket. Délután park, de inkább játszótér és fagylalt, a görkorcsolya kikerül a csomagtartóból, dübörgött eleget a kanyarokban.

Lovaglónadrágban nem horzsolódik a térd, kesztyűs kezében biztosan áll a gyeplő. A nő ragyog az új felszerelésben. Liviu, a moldvai edző, aki egykor az ország vezető lovasklubjának dolgozott, elégedetten szemléli lovasát. Ügetve ugrattatja az akadályt, a nő ügyesen ráhajtja a lovat, ülése egyre stabilabb.

– Két év múlva megyünk az olimpiára! – biztatja tanítványát.

Gabriela mosolyog, tekintete a fiút keresi. Vasárnaponként elhozza, hadd homokozzon a pálya szélén, levegőn van. Addig is nem bántja a tudat, hogy hétvégeken megszökik a közös családi programokból.

István nem örül felesége új hobbijának.

– Összetöröd magad, hordhatjuk a meggykompótot a kórházba – mondogatja. – Mindenünk megvan, éppen egy törött kezű, lábú anya hiányzik a házból.

„Három évig más nőt szerettél, hetente találkoztatok" – gondolja a nő. – „Ennyi nekem is jár."

Egészen addig nincs baj, amíg Liviu a hármas akadályt bevezeti. Első két ugrásnál nyeregben marad, a harmadik kapu fölött elveszti stabilitását és elengedi a lovat. Oldalra esik, puffan a kobak. A nő feláll, leporolja a ruháját. Vissza a lóra. És vissza a tempóból. „Ez tényleg versenyre akar menni velem", csodálkozik.

Nincs izomláz. Minden vasárnap több kör tanügetést kér az edző, lábak kengyelen kívül. „Figyeljen a légzésre!", kiált. Késő. A nő hasfala begörcsöl, hiába lélegez rövidet, hosszút, nem szűnik. A tanügetés fárasztó. „Ez adja a kondíciót, az állóképességet." Reggelente, mielőtt az első cigarettára rágyújtana, lábat nyújt, elvégez ötven felülést, ötven guggolást. Negyedik vasárnap úgy ül a nyeregben, mintha előbb tanult volna lovagolni, mint járni.

A május heves viharokkal, gyorsan zöldülő fákkal érkezik. A várost elborítja az orgonaillat, a terek, parkok megtelnek színnel.

– Rossz hírem van – mondja Liviu edzés után. – Költözöm a lovakkal, ötven kilométerrel arrébb, az erdő alá. Nyárra visszakapom Biankát, Felhő hároméves csikóját. Eddig kint volt a ménesben. A két lónak hely kell, találtam egy kiadó nyaralóházat, már épül az istálló. Lesz rendes fogadószobám, ahol magácskát fogadhatom egy teára. Nincs senki, akihez alkalmazkodnom kell. Elegem van Miron nagy pofájából.

Mit mondhatna a nő, minthogy ötven kilométer nem gond, hetente egyszer belefér.

Nem fér. Az út két óra, a nyergelés, leszerelés fél óra, az edzés másfél. Sok. Egyszer sikerül elmennie, ekkor már június.

Az aszfaltról meredeken balra szűk földút vezet. Kaszálók, a domb derekától erdő, fenyőbe hajló tölgyes. Hegyek és kék ég, illatos, virággal teli mezők.

Liviu boldogan fogadja, mint aki jó ideje nem látott embert, csúcsos tetejű rönkházba invitálja a nőt. Tágas előtér, asztal. Dohányszag. Mutatja a konyhát, a szerszámoskamrát. Az istálló felől hétévesforma kislány fut elő. Román. Napbarnított arcában élénk, nefelejcskék szemek, világosbarna, majdnem szőke haj, a rövidebb tincseket arcába sodorja a szél. Kérdez, Liviu felel, fut tovább. Viszi itatni a lovakat. Bianka, Felhő kancacsikója

engedelmesen követi, kötőféken. A nő ámul, a kicsi lány milyen biztos, értő kézzel irányítja a két lovat.

– Ki ő? – kérdi Gabriela.

– Félárva lányka a faluból. Vakációra kaptam segédnek, otthon négy kisebb testvére maradt, azoknak se nagyon van mit enni. Hátha az Úr megbocsájt a bűneimből cserébe.

Liviu simít a haján, hátraigazítja a szemébe hulló ősz szálakat.

– Gyere, mutassam meg a pályát. Tegnap lekaszáltam.

A magácskát már csak játékból használja, rég tegeződnek.

A pálya nincs bekerítve, egy darabka kaszáló csupán, lejt, és tele vakondtúrással. Apró boglyákban áll a friss széna.

– Na? – kérdi a férfi büszkén. – Faragom a rudakat, egy-két hét és kész a teljes akadálypálya.

A nő csalódottan áll, nem tudja, mit mondjon.

A terep hepehupás, de Felhő ügyesen mozog a vakondtúrások között. Edzés után felküldi, lovagolja le a négyzet alakú tisztást, kinyújtott karral inti, mettől meddig, mikor forduljon. A tisztás alsó fele forrást rejt, az érdes élű sás és nád a ló szügyéig ér. Gabriela keresztülhajtja a lovat. Felhő nem akar belegázolni, félti a kecses lábait. Valahányszor kerülné a magas növényzetet, a nő az ösvényre kényszeríti.

A férfi utasítja a kislányt, rakjon kantárt a csikóra, vezesse elő. Szőrén felpattan Biankára.

– Gyere, mutatok valamit – mondja és vágtában indul a földútnak, amin a fát hordják az erdőről szekérrel, traktorral.

A ló másképpen mozog a szabadban. Orrlyukai kitágulnak, nyakát előrenyújtja, úgy szedi a lábát a csikó után. Hegyre fel kényelmes a vágta, Gabriela az ágak alatt a ló nyakára simul, kezét engedi a ló fejével együtt mozdulni, nem feszül a gyeplőszár. Hegymenetben nem veszti el a ritmust, különben is Liviu diktálja a tempót, ő csak engedi a lovat, hogy kövesse gazdáját.

Az erdő után tisztás nyílik, mint egy fennsík, feltárulkoznak a hegyek, amelyeket odalentről nem látni. Szürke sziklák, magasan köröző sasok. A lovak legelnek. Liviu a nőre néz:

– Érted már, miért jöttem el abból a koszfészekből?

Gabriela bólint. Nem akaródzik autóba ülni és legurulni a szűk fekete földúton.

Másodszor a családdal érkezik, éppen útba esik a hétvégi kirándulás közben. Meggyőzi Istvánt, olyankor induljanak, hogy napvilágban beleférjen egy óra lovaglás. István megsimogatja a lovat, amit a felesége nyergel, majd indul a fiúval szétnézni a farmon. Találnak egy piros traktort, amibe be lehet ülni, Istvánka nem tágít a kormánykerék mellől. Apja ölbe veszi, hogy elérjék a pedálokat. Az üléskárpit foszlott, rozsdás rugók merednek kifelé. Traktorozunk, amíg anya lovagol, mondja. Mielőtt leszerelik a

lovat, István is nyeregbe ül, hadd lám, milyen. Liviu kimért hangon, udvariasan beszél. Mutatja, hol az ösvény a tisztáson, menjen három kört, hadd érezze a lovat.

Felhő azonban levágja a sűrű széleket, István nem tudja belehajtani a magas fűbe. A kanca oda viszi, ahova akarja, az első kör után megáll a gazdája előtt, hiába húzza a gyeplőt a férfi jobbra, majd balra, a ló nem fordul. Liviu rácsap a ló farára: „Eridj, né, ne légy lusta!” Nagy nehezen, sűrű biztatásra indul.

– Neki miért nem engedelmeskedik? – kérdi a nő. István tartása görbe, ülése bizonytalan, de kezdő lovasnál rendben van ez.

– Nem mindenki születik harcosnak – feleli a férfi és hosszan fújja a füstöt. Majd hozzáteszi: – mint te.

A nyár utazással telik, sűrű vendégséggel a kertben. Gabriela soha többé nem jut el a hegyek közé eldugott farmocskára. „Mi a franc ez? Ja, a hirtelen, tavaszi felindulásod...”, morog a férj, amikor a cipős szekrény alját túrva az egymásba hajtogatott pár csepszbe botlik.